

כל יג | המבחן

בברכות (לח:): איתא: "ר' חייא בר אבא כל תלתין יומין מהדר תלמודיה קמיה דר' יוחנן רביה". ולפי בעל מצפה איתן בשם הבאר שבע, חזר על כל לימודו שלמד כל חייו לפני ר' יוחנן. ואין ספק שחזר רק על ראשי פרקים או על קיצור נמרץ של כל הלכה, דאם לא כן, וכי יש זמן כל כך ארוך לר' יוחנן לשמוע את תלמידו שיחזור לפניו על כל לימודו של כל ימי חייו? ובכן למעשה ר' חייא נבחן אצל ר' יוחנן כל שלושים יום כדי לראות אם זוכר לימודו או שכח דבר מה. ולשיטתנו, אפשר שכל אחד, לא רק שיבחן אצל רבו או חברו, אלא יכול גם לבחון את עצמו. למשל, יכול לשאול עצמו, מה כתוב במסכת שבת בדף קכ"א, או ק"מ או ל"ט, וכן הלאה, כי הכל מסודר לפי הדפים, ושמות הדפים רומזים על ההלכה, ובכך קל לו לבחון עצמו לפי הדפים.

כלל יד | מגילת סתרים

בשבת (ו:): על דברי הגמרא: "אמר רב: מצאתי מגילת סתרים בי ר' חייא...". כתב רש"י: שהסתירה מפני שלא ניתנה ליכתב, וכתבום שלא ישתכחו ומסתירים המגילה. ובגיטין (ס:): מובא שהברית שכרת עימנו ה' היא על תורה שבעל-פה, וכתב המהר"ל, דהכוונה שתהיה שגורה בפיו בעל-פה ממש. וכן הביא שו"ע הרב להלכה, וכתב עוד שגם בזמננו הדין כן, שצריך לזכור כל התורה כולה בעל-פה. בסופר ולא בספר, בחושב ולא במחשב. וכתב הרמב"ם בהקדמה ל"ד החזקה: "בכל דור ודור, ראש בית דין או נביא, כותב לעצמו זיכרון השמועות (הלכות) ששמע מרבותיו, הוא מלמד בעל-פה ברבים (ולא מתוך ספר), וכן היה הדבר תמיד עד רבי הקדוש... כדי שלא תשתכח תורה שבע"פ מ"שאל". ולפי כמה אחרונים, גם היום לכתחילה צריך ללמוד בעל-פה ממש, אלא שנכתבה תורה שבעל-פה, מפני חולשת הלומדים בגלל טרדות רבות, ואז אם ישכח את שלמד בעל-פה יוכל ללמוד מהכתב. ספרינו זה הינו כעין מגילת סתרים – שהלומד אין כוונתו ללמוד מהספר, אלא כדי שיזכור בעל-פה ולא יצטרך עוד לספר, כי הכל ידעהו בעל-פה ממש.

כלל טו | הכמות וההיקף

בשו"ע הרב כתב להלכה שכל תלמיד צריך לזכור בעל-פה את כל התורה כולה. וכתב עוד דלהלכות העיקריות יש קץ ותכלית. ובכך צריך שליטה על החומר הלימודי באופן כזה שכשתגיע לכמות מסוימת תוכל גם לחזור עליו מההתחלה ועד הסוף ולא תשכחהו. דבר זה צריך להיות מדוד מאוד – מצד אחד לא להרבות, ומאידך ללמוד כל התורה כולה. כיצד עושים זאת? ובכן, על פי מה שכתבנו בכללים הראשונים שצריך לחזור על כל התורה כולה בכל שלושים יום, הרי מוכרח לקצר מאוד כדי שיוכל לעסוק בחזרות ומאידך להקיף את עיקר התורה כולה. ולכן החלטנו ללכת על-פי שיטת המאירי בהקדמתו, וכמו שכתב המהרש"ל ועוד גדולים, שכך מקובל בישיבות מימות הגאונים שלומדים את ההלכות היותר מעשיות ולא ללמוד בשלב ראשון את סדר זרעים, קדשים וטהרות לבד ממסכתות ברכות מסדר זרעים, וחולין ונידה מסדר קדשים